

Integration av forskning i skolundervisningen

Forskningsplan

Inledning

Att integrera forskning i skolundervisning fick en central roll i den nya skollagen som anger att utbildningen i skolan ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (Utbildningsdepartementet, 2010). Betydelsen av detta betonas inte bara av den svenska regeringen. År 2011 gjorde Sveriges Kommuner och Landsting, Friskolornas riksförbund, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Sveriges Skolledarförbund och Svenskt Näringsliv en programförklaring i rapporten *Forskning ger bättre resultat i skolan*. I denna programförklaring slogs fast att de ska ”gemensamt arbeta för en skola som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, i enlighet med den nya skollagen” (Sveriges Kommuner och Landsting, 2011, s. 3).

Enligt Skolverkets hemsida (2017) handlar *vetenskaplig grund* om ”att kritiskt granska, pröva och sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang samt söka efter förklaringar och orsakssamband i tillgänglig relevant forskning”. *Beprövad erfarenhet* ses som ”kunskap som är genererad vid upprepade tillfällen över tid, som är dokumenterad och kvalitetssäkrad enligt vedertagen metod [...]. Beprövad erfarenhet ska i likhet med forskningsresultat vara allmängiltiga, generaliserbara och därför överförbara mellan olika skolor”. Dessa två begrepp kompletteras med ytterligare ett, nämligen *forskningsbaserat arbetssätt*. Detta innebär att skolans personal utvecklar ett vetenskapligt förhållningssätt som består av att identifiera och lösa problem i skolans verksamhet genom gemensamt kunskapsbyggande och kritisk granskning.

Utifrån skollagens skrivningar finns olika vägar för att uppnå en undervisning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det kan handla om att *forskningsrön ska spridas* till skolan där lärare implementerar dessa i sin undervisning till att lärare och rektorer själva är aktiva som *medforskare* i den systematiska kunskapsbildningen om lärande och undervisning, dvs. lärare som forskar i sin egen praktik (Sherp, 2013). Det råder olika meningar om lärare kan sägas forska och kallas för forskare, eftersom de inte har genomfört en formell forskarutbildning och disputerat (Kroksmark, 2014). Burton och Bartlett (2005) framhåller att lärare också kan sägas utföra forskning, men att deras forskning inte är densamma som vid universitet. Olika typer av forskning behövs, från formell universitetsforskning till mera informell systematisk reflektion över en skolpraktik genomförd av lärare och elever.

Inom internationell skolforskning finns ett antal begrepp som kan knytas till integration av forskning i skolpraktik. Som kritik mot tidigare forskningsinriktningar där lärare har setts som forskningsobjekt, vilket har gjort dem marginaliserade, har andra forskningsinriktningar utvecklats. Där ses istället lärare som professionella med kunskap och handlingskompetens för förändring, vilket gör dem till subjekt i forskningen (Johnson & Golombek, 2002). Exempel på sådana inriktningar är *Teacher*

Inquiry (c.f. Clarke & Erickson, 2003), *Teacher research* (c.f. Cochran-Smith & Lytle, 1999), *Practitioner Research* (c.f. Burton & Barlett, 2005), *Self-study* (c.f. Pinnegar & Hamilton, 1998) och *Narrative Inquiry* (Clandinin & Connelly, 1998, 2000), för att nämna några. Gemensamma drag för dessa olika typer av forskningsansatser är till exempel att forskningen utförs av lärare själva i sin egen praktik utifrån vad som behöver förbättras, vilket förväntas gynna elevernas lärande. Forskningen är också interaktiv eftersom den görs tillsammans med andra: kollegor, lärare, skolledare, forskare från akademien. Lärarnas egna berättelser av sina erfarenheter i skolan har en central del inom dessa forskningsinriktningar.

Det finns ett antal exempel på praktikinära forskningsprojekt i Sverige med syfte att integrera forskning och forskningsbaserat förhållningssätt. Dessa olika satsningar pekar på förbättringar och lärdomar som berör *elevers lärande*: elevers ämneskunskaper och meritvärden ökar när lärare arbetar forskningsbaserat (Kroksmark, 2014; Ryve, Hemmi & Kornhall, 2016). Det handlar också om *lärares professionsutveckling*: nya undervisningsmetoder utvecklas och lärare blir stärkta i sin yrkesroll (Bergmark, 2009; Håkansson & Sundberg, 2016; Ryve, Hemmi & Kornhall, 2016; Scherp, 2013). Ytterligare förbättringar och lärdomar relaterar till *rektors ledarskap*. Skolledningen har stor betydelse för lärares arbete med systematisk kunskapsutveckling (Håkansson & Sundberg, 2016; Scherp, 2013). Andra forskare har betonat *elevernas roll* i processer när forskning och forskningsbaserat arbetssätt ska integreras i skolan (Alerby & Bergmark, 2015; Bergmark & Kostenius, 2009, 2012, 2016). Det handlar om att lyssna på elevers erfarenheter och att aktivt involvera dem i forskningsprocesser, så att deras erfarenheter kan bidra till förbättringar i skolan (Backman et al., 2012).

Ovan refererad forskning visar också på utmaningar. Förankringsprocesser är centrala för att satsningar ska falla väl ut och att lärares ges arbetstid att arbeta som medforskare samt att lärare genomgår kompetensutveckling om systematisk kunskapsbildning och forskningsprocesser. Dessutom har rektor en viktig roll i att på ett aktivt sätt stödja lärarnas arbete med systematisk kunskapsbildning och hur lärarnas nya kompetens om forskning ska användas i skolverksamhet i ett längre perspektiv. Centralt är också att finna vägar för att eleverna ska få en aktiv roll i processerna att integrera forskning och forskningsbaserat arbetssätt.

Syfte

Syftet med forskningen i den föreslagna forskningsplanen är dels att analysera och problematisera erfarenheter med att integrera forskning och forskningsbaserat arbetssätt i skolundervisning gjorda av olika aktörer inom kommun och akademi, dels identifiera utmaningar och möjliggörande strategier i samverkan mellan kommun och akademi.

Forskningen kommer i huvudsak att centrera kring dessa frågeställningar:

- Vilka idéer, strategier och handlingar styr och styrs de olika aktörerna av i arbetet med att integrera praktikinära forskning i lärares arbete?
- Vilka dilemman uppstår i mötet mellan kommun och akademi när skolnära forskning ska hanteras i skolpraktiken?
- Vilka problem, frågor och kunskaper synliggörs i lärares praktikinära forskning?

- Hur kan professionen och den kommunala organisationen göra bruk av lärarens kunskaper för att utveckla skolans undervisning?

Upplägg

Den forskningsplan som presenteras ska ses som förslag till vad som kan beforskas inom denna flexitansställning, utifrån den angivna inriktningen från kommunens sida och utifrån den kunskap och kompetens som jag som forskare kan bidra med. Vid en eventuell anställning kommer de olika delarna av projektet att vidare diskuteras med kommunala företrädare och revideringar kan komma att göras utifrån verksamhetens behov.

Teori

Eftersom forskningen kommer att analysera och problematisera olika aktörers erfarenheter av att integrera forskning i skolan, för att kunna identifiera utmaningar och möjliggörande strategier i samverkan mellan kommun och akademi, utgår forskningen från livsvärldsfenomenologi. Inom den inriktningen är just människors levda erfarenhet basen och den kan därmed sägas vara en erfarenhetsfilosofi. Det handlar om att låta människors levda erfarenhet "visa sig". Det är livsvärlden, vår dagliga erfarenhetsvärld, vilken vi tar för given och lever våra liv i som utgör grunden för våra liv (Merleau-Ponty, 1996). Enligt Merleau-Ponty (1996), kan tidigare, nuvarande och framtida erfarenheter kopplas ihop, genom en *intentional bow arch*. En individs tidigare erfarenheter ger riktning och mening för nutida och framtida handlingar. Förutom egna erfarenheter består givetvis människors erfarenhetsförråd också av erfarenheter som är övertagna från närstående personer och samhället i stort (Schutz, 1999; Schutz & Luckmann, 1974). I forskarens roll ingår att försöka förstå andra människor, deras upplevelser och erfarenheter.

Metod

Fokus kommer att vara på kvalitativa metoder i denna forskning. De metodologiska valen utgår från livsvärldsfenomenologins två grundprinciper, så som de formulerades av Husserl (1970), en följsamhet samt en öppenhet mot det studerade. Att använda flera olika metoder, medför att kunskapen om det studerade fördjupas. Enligt Bengtsson (2005) bör en metodologisk kreativitet eftersträvas. Genom att använda olika metoder stärks den interna validiteten och därmed forskningens kvalitet. Metodologisk kreativitet kan visa på samstämmighet i det empiriska materialet, men kan också visa på kontraster som möjliggör jämförelser (Miles & Huberman, 1994). Denzin och Lincoln (1994) menar att den kvalitativa metodens styrka är att många metoder kan användas för datainsamling. De datainsamlingsmetoder som kommer att användas i denna forskning är främst intervjuer, skriftliga reflektioner, observationer, fokusgruppsamtal och digitala produktioner.

Analysen, utifrån livsvärldsfenomenologisk grund, kommer att sträva efter en öppenhet och följsamhet mot materialet ifråga och därmed inte aktivt söka efter på

förhand bestämda objekt. En sådan ansats är, enligt Bengtsson (2005) förenlig med kvalitativa analysmetoder där materialets djup och variationer tillåts framträda i sin fulla potential. Det empiriska materialet kommer att studeras upprepade gånger och analyseras på ett genomgripande sätt. Likheter och skillnader kommer att uppmärksammas, för att sedan formuleras i teman med kopplingar till forskning inom det specifika område forskningen gäller. Dataprogram kommer också att användas som stöd i analysprocessen. Analyser kommer också att göras tillsammans med deltagarna i forskningen. Det bidrar till validitet i forskningen och en möjlighet för deltagarna att utveckla sitt vetenskapliga förhållningssätt, centralt i uppdraget att integrera forskning i skolan.

Genomförande

Eftersom forskningen är praktiktäna kommer anpassningar att ske till deltagarnas behov och erfarenheter. Hur projektet slutligen formas kommer att beslutas i samråd mellan mig och den vetenskapliga ledaren vid kommunen och andra kommunala företrädare. Beroende på de satsningar som kommunen gör för att integrera forskning i undervisningen, finns möjligheter att allteftersom projektet fortgår belysa nya aspekter. Min förhoppning är också att forskningen ska utföras i samverkan med andra forskare som Piteå kommun har knutet till sin verksamhet och även mina forskningskollegor, nationellt och internationellt, så att flexitanställningen inte blir ett individuellt projekt.

Deltagare

Piteå kommun har en rad strategiska åtgärder vidtagits för att stärka vetenskapligheten i skolor: inrättandet av Piteå utbildningsvetenskapliga råd (PUR), magisterutbildning i pedagogiskt arbete, kommundoktorandtjänster samt utvecklingsprojekt inom olika områden och nu den senaste satsningen med en flexitforskaranställning (www.pitea.se).

Tänkbara deltagare i forskningen är:

- Deltagare i Piteå utbildningsvetenskapliga råd (PUR).
- Rektorer och områdes- och förvaltningschefer samt vetenskaplig ledare vid Utbildningsförvaltningen, Piteå kommun.
- Lärare som går magisterutbildningen.
- Elever i grund- och gymnasieskolan.
- Andra lärare som är involverade i utvecklingsarbeten på vetenskaplig grund.
- Forskare/läroarbetsledare och ledare vid Luleå tekniska universitet och Umeå universitet.
- Lärarstudenter vid Luleå tekniska universitet och Umeå universitet.

Att genomföra forskning i en praxis där människor verkar kräver noggranna överväganden. I denna forskning kommer många människor att bli involverade. Principen om informerat samtycke kommer att tillämpas. Innan deltagande i forskningen påbörjas inhämtas samtycke från samtliga deltagare. Vidare kommer de att

informerar om att de när som helst själva kan avbryta sitt deltagande, samt att de garanteras konfidentialitet. Om en forskningsetisk prövning (SFS 2003:460, §3-4) anses nödvändig genomförs detta innan projektets uppstart.

Intervjuer

Intervjuer kommer främst att belysa frågorna: *Vilka idéer, strategier och handlingar styr och styrs de olika aktörerna av i arbetet med att integrera praktisknära forskning i lärares arbete? Vilka dilemman uppstår i mötet mellan kommun och akademi när skolnära forskning ska hanteras i skolpraktiken?* Individuella intervjuer med öppna frågor kommer att genomföras, till exempel: Vilka tidigare erfarenheter har du av undervisning och forskning? Vilka idéer, strategier och handlingar har styrt dig i ditt val att engagera dig i frågan om att integrera praktisknära forskning och forskningsbaserat arbetssätt i lärares arbete? Vad kännetecknar god samverkan mellan kommun och akademi när det gäller skolnära forskning? Vilka utmaningar har du erfarit i samverkan mellan kommun och akademi och hur kan dessa hanteras?

Deltagare i denna datainsamling: medlemmar i Piteå utbildningsvetenskapliga råd (PUR), rektorer och områdes- och förvaltningschefer samt vetenskaplig ledare, lärarutbildare/forskare och ledare vid Luleå tekniska universitet och Umeå universitet samt lärare som deltar i magisterutbildningen. Totalt antal: ca 30.

Analys av kursdokument inom magisterutbildningen

Analys av kursdokument kommer främst att belysa frågan: *Vilka problem, frågor och kunskaper synliggörs i lärares praktisknära forskning?* Magisterstudenternas forskningsplaner och genomförda forskningsarbeten i undervisningen avses att analyseras. Sedan kan reflektionsuppgifter inom magisterutbildningen skapas tillsammans mellan flexitforskaren och kursledningen för att belysa frågor som kommunen är intresserad av att få beforskade. Det kan till exempel handla om hur lärarna själva tänker att professionen och den kommunala organisationen kan göra bruk av deras kunskaper för att utveckla skolans undervisning och hur lärarna anser att deras professionella kunskap om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet har utvecklats under magisterutbildningen. Dessutom kommer elevernas roll i processerna att undersökas.

Deltagare i denna datainsamling: lärare som deltar i magisterutbildningen. En kurs startade hösten 2016 med ca 30 deltagare och en ny kurs planeras att starta hösten 2017 där planeringstalet också är 30 deltagare, vilket gör att inom de närmaste åren kommer att finnas ca 60 magisterstudenter som kan delta i empiriinsamlingarna som beskrevs ovan.

Observationer i lärares praktik med uppföljande samtal

Observationer i lärares praktik kommer främst att belysa frågan: *Vilka problem, frågor och kunskaper synliggörs i lärares praktisknära forskning?* Observationer kommer att genomföras främst under de två första åren, med olika intensitet beroende på vad lärarna arbetar med för tillfället som berör integrering av forskning i undervisning. Observationerna kommer att göras minst en gång per termin i de klasser som deltar i denna del av

forskningen, ca en dag per tillfälle. Efter observationerna kommer uppföljande samtal att göras med elever och lärare. Observationerna och samtalen kommer att fokusera vilka strategier lärare använder i klassrummet för att integrera forskning i undervisningen och hur elever upplever att detta arbete påverkar deras lärande och utveckling.

Deltagare i denna datainsamling: lärare som deltar i magisterutbildningen och eventuellt andra lärare som är involverade i utvecklingsarbeten på vetenskaplig grund (som inte går magisterutbildningen) samt deras elever. Totalt: ca 2-4 klasser.

Fokusgruppssamtal

Fokusgruppssamtalet kommer främst att belysa frågan: *Hur kan professionen och den kommunala organisationen göra bruk av lärarens kunskaper för att utveckla skolans undervisning?* Fokusgruppssamtalet kommer att utföras i form av en workshop som bygger på deltagarnas aktivitet. De får uppgiften att:

- 1) identifiera konkreta exempel på situationer och processer i det dagliga arbetet som fokuserat på att integrera forskning i sin undervisning.
- (2) formulera strategier för hur den kommunala organisationen kan använda lärares kunskaper om integrering av forskning inte bara i den egna undervisningen utan även i ett vidare skolperspektiv.
- (3) sammanställ de olika strategierna för hur den kommunala organisationen kan använda lärares kunskaper om integrering av forskning i undervisning och skolverksamhet. Presentera resultatet i en digital produktion som sedan kan användas som underlag för planering av fortsatt arbete med att stärka den vetenskapliga kompetensen vid kommunens skolor.

Deltagare vid datainsamlingen: medlemmar i Piteå utbildningsvetenskapliga råd (PUR), lärare som deltar i magisterutbildningen, rektorer och områdes- och förvaltningschefer samt vetenskaplig ledare. Totalt antal: ca 20 personer.

Detta delprojekt fungerar både som datainsamling och spridning av erfarenheter gjorda under magisterutbildningen och förvaltningens arbete med integrering av forskning i skolan, så att fler får information om detta och kan bli intresserade av att engagera sig i att integrera forskning i undervisning.

Beforska nya utvecklingsprojekt inom kommunen

Eftersom flexitansättningen omfattar 25% utvecklingsarbete inom kommunen, kan denna del av anställningen kopplas ihop med forskningsdelen. Förslag på områden som kan utvecklas och beforskas är:

- Rektors roll i att integrera forskning och forskningsbaserat arbetssätt i lärares undervisning.
- Samverkan mellan lärarutbildningarna i Norr- och Västerbotten och Piteå kommun när det gäller lärarstudenters examensarbeten.

Utifrån min tidigare erfarenhet med kompetensutveckling för rektorer inom Piteå kommun, skulle jag kunna ansvara för att skapa ett utvecklingsprojekt som syftar till att stärka rektors roll i att initiera och stödja integration av forskning i skolan. Insatsen skulle exempelvis omfatta litteraturstudier, inspirationsföreläsningar och konkret förbättringsarbete i verksamheten.

Vid Luleå tekniska universitet har vi sedan ett par år tillbaka ett projekt om praktiktäna examensarbeten (Luleå tekniska universitet, 2017). LTU arbetar för att få ökad samverkan med kommuner och skolor för fler studenter ska välja att genomföra ett examensarbete inom områden som skolor har önskat att de ska bli undersökta. Detta förväntas bidra både till att vidareutveckla vetenskaplig kompetens hos lärare och skolledare och att lärarstudenter får en tydlig koppling till skolverksamhet i sina arbeten. Utifrån detta projekt skulle jag kunna fördjupa arbetet med praktiktäna examensarbeten och också inbjuda Umeå universitet att arbeta med detta.

Om dessa utvecklingsarbeten kommer till stånd inom en flexitanställning kan de sedan beforskas inom ramen för forskningsdelen, utifrån liknande empiriska metoder som ovan nämnts.

Tidsplan

Lsåret 2017-18 fokuseras på detaljplanering av delstudier, rekrytering av deltagare samt påbörjad datainsamling: *intervjuer, analys av kursdokument* och *observationer*. Lsåret 2018-19 innebär fortsatt datainsamling med *analys av kursdokument, observationer* och *fokusgruppssamtal* och sedan analys av insamlat material samt skrivande av artiklar och bokkapitel. Lsåret 2019-20 intensifieras skrivandet utifrån de olika delstudiernas resultat och resultat förväntas att publiceras. Genomgående för alla år är spridning av resultaten inom kommunen och till universiteten inom regionen. Presentationer utifrån pågående forskning kommer att göras årligen vid nationella och internationella konferenser.

Kunskapsutbyte mellan kommun och akademi

Det kommer att ske ett kunskapsutbyte mellan kommun och akademi i de planerade delprojekten. Förutom detta avser jag att initiera och genomföra seminarier, både vid kommunen och vid akademien. Vid LTU bedrivs också en magisterutbildning i utbildningsvetenskap med verksamhetsnära fokus, så därför skulle det vara givande att organisera ett erfarenhetsutbyte mellan de olika magisterstudenterna. Andra utbyten som kan ske i seminarieform är mellan lärarstudenter och kommunala företrädare, där studenter kan presentera sina examensarbeten och då också få chans att möta potentiella arbetsgivare. Seminarier kan också genomföras mellan forskare vid akademien och lärare vid kommunen.

Referenser

Alerby, E. & Bergmark, U. (2015). *Delaktighet för lärande*. Skolverket. Stockholm.

- Backman, Y., Alerby, E., Bergmark, U., Gardelli, Å., Hertting, K., Kostenius, C., & Öhring, K. (2012a). Improvement of school environment from a student perspective – Tensions and opportunities. *Education Inquiry*, 3(1), 19–35.
- Bengtsson, J. (Ed.). (2005). *Med livsvärlden som grund. Bidrag till utvecklandet av en livsvärldsfenomenologisk ansats i pedagogisk forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergmark, U. (2009). *Building an ethical learning community in schools*. Dissertation. Luleå: Luleå University of Technology.
- Bergmark, U., & Kostenius, C. (2009). ‘Listen to me when I have something to say’ – Students’ participation in educational research for sustainable school improvement. *Improving Schools*, 12(3), 249–260.
- Bergmark, U. & Kostenius, C. (2012). Student visual narratives giving voice to positive learning experiences—A contribution to educational reform. *Academic Leadership*, 10(1).
<http://contentcat.fhsu.edu/cdm/ref/collection/p15732coll4/id/798>
- Bergmark, U., & Kostenius, C. (2016). Students’ experiences of meaningful encounters and situations involve learning and well-being. *Scandinavian Educational Research*. DOI: 10.1080/00313831.2016.1258670.
- Burton, D., & Bartlett, S. (2005). *Practitioner research for teachers*. Thousand Oaks, C.A: Paul Chapman Publ.
- Clandinin, D. J., & Connelly, F. M. (1998). Stories to live by: Narrative Understandings of school reform. *Curriculum Inquiry*, 28(2), 149–164.
- Clandinin, D. J., & Connelly, F. M. (2000). *Narrative inquiry. Experience and story in qualitative research*. San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers.
- Clarke, A. & Erickson, G. L. (Eds.)(2003). *Teacher Inquiry: Living the Research in Everyday Practice*. London and New York: Routledge.
- Cochran-Smith, M., & Lytle, S. (1999). The teacher research movement: A decade later. *Educational Researcher*, 28(7), 15–25.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1994). *Handbook of qualitative research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Husserl, E. (1995). *Fenomenologins idé*. Göteborg: Daidalos AB.
- Håkansson, J., & Sundberg, D. (2016). *Utmärkt skolutveckling. Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Johnson, K. E., & Golombek, P.R (2002). *Teachers’ narrative inquiry as professional development*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kroksmark, T. (red.) (2014). *Modellskolan – en skola på vetenskaplig grund med forskande lärare*. Lund: Studentlitteratur.
- Luleå tekniska universitet (2017). Önska ett examensarbete. Hämtat från:
<http://www.ltu.se/ltu/For-skola/Onska-ett-examensarbete>
- Merleau-Ponty, M. (1996). *Phenomenology of perception*. London: Routledge.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis – An expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Pinnegar, S., & Hamilton, M. L. (1998). Introduction: Reconceptualizing teaching practice. In M. L. Hamilton (Ed.), *Reconceptualizing the education of teachers: Self-study in teacher education* (pp. 1 – 4). London: Falmer Press.

- Piteå kommun (2017). Piteå kommuns hemsida. Hämtat från: www.pitea.se
- Ryve, A., Hemmi, K., & Kornhall, K. (2016). *Skola på vetenskaplig grund*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Sherp, H-Å. (2013). *Lärandebaserad skolutveckling. Lärglädjens förutsättningar, förverkligande och resultat*. Lund: Studentlitteratur.
- Schutz, A. (1999). *Den sociala världens fenomenologi*. Göteborg: Daidalos.
- Schutz, A., & Luckman, T. (1974). *The structures of the life-world*. London: Heinemann.
- SFS (2003: 460). *Lag om etikprövning av forskning som avser människor*. Stockholm: Sveriges riksdag.
- Skolverket (2017). Några nyckelbegrepp. Hämtat från: <http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/forskningsbaserat-arbetssatt/nagra-nyckelbegrepp-1.244041>
- Sveriges Kommuner och Landsting (2011). *Forskning ger bättre resultat i skolan*. Stockholm: Sverige Kommuner och Landsting.
- Utbildningsdepartementet (2010). *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*. (SOU 2010:800). Stockholm: Utbildningsdepartementet.